

BEKÜLDÖTT KÖNYVEK

Ervin Gábor: *Kultúra és emberiség*. H. n., Jelenkor kiadása, é. n. [1943], 8°, 103. l. — A 10-ik lapon: „Semmi okunk a lélek prae-existentiáját, a testi élet előtt való létezését föltételezni.“

Rezek Román O. S. B.: *Szemponatok és adatok Prohászka „Bergsonizmusához“*. Bp., Stephaneum, 1943, 8° 27 l.

Baráth Tibor: *Az országépítés filozófiája a Kárpátmedencében* Kolozsvár, 1943, 8°, 228 l.

Ungarn und die Nachbarvölker. Im auftrag des Ungarischen Balkan ausschusses herausgegeben von Stefan Gál. Danubia Verlag, Budapest, é. n. [1944], 8° 252 l. — Az egyes tanulmányok szerzői: Angyal Endre, Bonkáló Sándor, Csuka Zoltán, Divéky Adorján, Gáldi László, Hodrovics László, Horváth Endre, Miskolczy Gyula, Pével Ágoston, Pukánszky Béla, Rásonyi László, Sziklay László és Szilády Zoltán.

Bartók György: *Forradalom és reformatio*. Szeged, Prometheus, 3° 16 l.

György von Bartók: *Worte der Dankes*. H. n., 1938., 8° 9 l. — A Schopenhauer-Gesellschaft kiadása.

Lakatos István: *Liszt Ferenc Erdélyben*. Kolozsvár, 1943, 8°, 15. l. — Az Erdélyi Híradó írta 1846 nov. 15-én: „... Liszt Ferenc magyar honfi magyar táblabíró és meg van írva, hogy valahol három magyar kebel óhaj-tani fogja, Liszt varázs szelleme ott terem.“

Jajczay János: *Árpádházi Szent Margit hétszázéves arculata*. Bp., Szt. István Társ., é. n. [1943], 8° 168 l. — A könyv illusztrációi között Beato Angelico, Maulbertsch, Székely Bertalan, Aba Novák, Jeges Ernő és Kontuly Béla festményeinek reprodukciói szerepelnek.

Györfly István: *Erdély virágtalan növényei (Cryptogamae) a kutatás jövőt néző megvilágításban*. Erd. Múz. Egy., Kvár, 1943, 8°, 40 l.

Tolnai Gábor: *Gróf Lázár János, a Voltaire-fordító*. Kv. 1942, 8°, 12 l.

Angyal Endre: *A szláv barokk föfedezése*. Új Élet [Kassa], 1943 dec., 8° 23 l. — A 21-ik lapon: „Mennyire termékeny volna például Brtan s a vele rokonszemű szláv tudósok együttműködése a hazai magyarságtudomány, szlavisztika, Balkán-filológia olyan jeles képviselőivel, mint Alszeghy Zsolt, Gáldi László, Kardos László, Kovács Endre!“

Andreas Angyal: *Der donaeuropäische Gedanke in der neuen ungarischen Kulturphilosophie*. Bp 1943, 8°, 15 l.

Györfly István: *Communicatio quinta stationis phytophaenologiae Kolozsvarensis*. Kolozsvár 1943, 8°, 7 l. — Az Acta Scientiarum Mathematicarum et Naturalium 16. füzete

Györfly István: *A Horthy-csúcs (2503 m.) virágbokréta fővege*. Kolozsvár 1943, 8°, 151 l.

Ludwig Tamás: *Ungarn und Walacho-Rumänen*, Budapest, 1943. 8°, 28 l.

Oswald Spengler: *Ember és gép*. Egy új életfilozófia vázlata Ford. Sz. Mátray Sándor Bp., Danubia, é. n., [1943], 8°, 91 l.

Astrik Gábriel: *Alexandre de Hongrie, maître régent à l'université de Paris (vers 1300)*. Paris, Presses Universitaires, 8° [1944], 12 l.

Herczeg Ferenc irodalmi munkássága. Összeállította Fitz József. Bp. 1944, 4°, 112 l. — Egészen újszerű, bámulatós erudícióval összeállított bibliográfia, mintául lehetne választani régebbi irodalmunk adatainak hasonló földolgozására. Az író műveit tárgyi szempontból is csoportosítja. Az idegennyelvű fordítások-fölsorolása hét oldalt tesz ki: van közöttük esperantó és latinnyelvű is.

Kiss Tihamér László: *A gyermek tárgy- és térszemlélete fejlődésének vizsgálatából folyó pedagógiai következtetések.* Szeged, 1944, 8°, 8 l.

Sós Endre: *Palágyi Lajos avagy: a „negyedik rend“ istenes költője.* (Halálának tizedik évfordulójára.) Bp. 1943, 8°, 7 l.

Deutsches Archiv für Landes- und Volksforschung. Hgg. v. E. Meynen. Berlin, Dez. 1942. — A 687-ik lapon olvassuk, egy nagyobb tanulmányban, amely a magyar folyóiratirodalomról szól: „Schliesslich sei noch die Zeitschrift Széphalom (Viel Schönheit) erwähnt, die Ende der zwanziger Jahre, unterstützt vom Grafen Kuno Klebelsberg, der als Kultusminister den Gedanken der geistigen Dezentralisation von Anfang an begeistert förderte, erschien. Nach dem Tode des Grafen Klebelsberg erschien sie immer unregelmässiger, so dass die Heftnummern nicht genau festzustellen sind. Bei ihr handelt es sich um eine litterarisch-kritische Zeitschrift, die, wie schon der Titel ausdrücken soll, sich mit den ästhetischen Werten der Zeit, der europäischen Kultur und des magyarischen Altertums befasst“. Talán fölösleges megjegyezni, hogy Széphalom nem „sok szépség“-et jelent, hanem a Parnasszus-nak Kazinczy által inaugurált fordítása.

Málnási Bartók György: *A filozófia lényege.* Bevezetés a filozófiába. Harmadik, átdolg. kiad. Kolozsvár, Minerva, é. n. [1944], 8°, 72 l.

A Művelődés Könyvtára. XVII. *A világirodalom története.* Szerk. Zolnai Béla, Benedek Marcell, Borzsák István, Dobrovits Aladár, Györy János, Kardos Tibor, Szabó Lőrinc és Trencsényi-Waldapfel Imre közreműködésével. I. Zolnai Béla: Világirodalom és nemzeti irodalom. — Az ókor irodalma. Irta Borzsák István, Dobrovits Aladár és Trencsényi-Waldapfel Imre. Bp., Új Idők, é. n. [1944], 4°, 348 l.

Helicon. Revue internationale des problèmes généraux de la littérature. Tome V, Bâle, s. d. [1944]. — A Hankiss János szerkesztésében megjelenő füzet gazdag tartalmából emeljük ki a köv. magyar vonatkozású tanulmányokat: Problèmes de versification dans les pays danubiens (L. Gáldi); Liszt e la Spagnia (A. Farinelli); Antique Traditions of the Magyars (I. Borzsák); Französisches Biedermeier (A. Angyal); Le génie irançais (Gy. Semjén); stb.

Baranyai Erzsébet: *A nyelvi fölfogás és az elemi iskolai olvasókönyvek.* Bp. 1943, 8°, 17 l.

Délvidéki Szemle, 1944, 109 (Bálint Béla cikkében): „A vend nyelv hangsúlya és hanglejtése egészen magyaros, emiatt a vend ember a multban nehezen értette a délszláv nyelveket.“

Imre Sándor: *A Ferenc József-Tudományegyetem a századforduló táján.* A Rothermere-alap jövedelméből kiadja a m. kir. F. J.-egyetem, Kvár 1944, 8°, 20 l. — A 20-ik lapon: „A régi kolozsvári egyetem szelleme a tudomány egységében láttatta velünk az összes szaktudományokat s arra szoktatott, hogy emberek és intézmények egyéniségébe igyekezzünk belelátni“.

Magyar Szemle 1944. márc. — A 149-ik lapon Szentkúty Pál írja „A szó halála?“ címmel: „Ha olyan irás, vers, költemény kerül eléd, Oh Olvasó, mely köz-szavakkal, közdolgokról, szokásos formában értesít és

semmi rendkívüli sem döbbsz rá sehol, — tedd le sietve: nem költő műve az; csak gyászjelentés, eljegyzési vagy esküvői hír, vagy más efféle szellemi izgalommentes nyomdai közlemény! A költő önmélyéből bányássza elő kincseit. Ki nem ezt teszi, csak kavics-fuvaros. Ide-odaszállítgatja a beszéd köznapi folyamában agyonkoptatott, értéktelen, síma, csörgő köveit.“

Pester Lloyd, 1944 márc. 1. — t. t. írja Déry Zsuzsanna kolozsvári disszertációjáról (Un émigré hongrois en France, Daniel Irányi, Études Françaises, 23): „...Ein wenig aufregender, aber zuverlässiger Beitrag zur Geschichte der ungarischen Emigration, aber auch zur Erhellung jener Wege, auf denen ungarischer Geist in die Welt strömt.“

Tóth László: *Magyarország történelme*. Bp. 1944, 8°, 450 l.

Kovrig Béla: *A munka védelme a dunai államokban*. Kolozsvár, 1944, 8°, 404 l. Universitas Francisco-Josephina, Acta Oeconomica, 2.

Zolnai Béla: *Világirodalom és nemzeti irodalom*. Különnyomat a Művelődés Könyvtára tizenhetedik kötetéből. Bp., 1944, Uj Idők, 8°, 49 l.

Ignace Institoris de Mossócz: *Histoire du théâtre français de Munich [1671-1758]*. Kolozsvár, 1944, 8°, 127 l. — Études Françaises publiées par l'Institut Français de l'université François-Joseph, 25.